

UCHWAŁA NR 6750/23
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 15 MARCA 2023 ROKU

W SPRAWIE:

wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia w projekcie dokumentu Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie

NA PODSTAWIE:

art. 10g ust. 5 i 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378, z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 3 z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Wydaje się opinię do projektu dokumentu *Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz* w odniesieniu do sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, przyjętej uchwałą Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. oraz w związku z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego*, przyjętym uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2870).

§ 2

Opinia, o której mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ANDRZEJ BĘTKOWSKI
(dokument podpisano elektronicznie)

Załącznik do uchwały nr 6750/23

Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

z dnia 15 marca 2023 roku

OPINIA

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie dokumentu

Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz ustaleń i rekomendacji

w zakresie kształtowania

i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie

Na podstawie art. 10g ust. 5 i 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, po analizie projektu dokumentu *Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz*, **negatywnie opiniuje projekt dokumentu w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie** określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* i *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10g ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju ponadlokalnego jest przedkładany Zarządowi Województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10g ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym Zarząd Województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju ponadlokalnego. Wniosek Gminy Sandomierz wpłynął do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w dniu 17 lutego 2023 roku.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* przyjęta uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. nie zawiera ustaleń oraz rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, gdyż obowiązek ich zamieszczenia został ustanowiony

na mocy art. 5 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zmieniającą”, która weszła w życie z dniem 13 listopada 2020 r.

Zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy zmieniającej, jeśli uchwała Sejmiku Województwa określająca zasady, tryb i harmonogram opracowania strategii rozwoju województwa, została podjęta przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, do sporządzenia strategii rozwoju województwa stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że taka strategia nie będzie zawierać ustaleń i rekomendacji, o których mowa w aktualnie obowiązującym art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy o samorządzie województwa. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*.

Obecnie cele, zasady i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej określa *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2870). Powyższy dokument wraz ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno-gospodarczego. Powiązanie Strategii z PZP WŚ określone w art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) pozwala wydać opinię w przedmiotowej sprawie.

Biorąc pod uwagę spójność z zapisami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego projekt *Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz* **opiniuje negatywnie z rekomendacją**, aby przedmiotowy dokument zaktualizować w zakresie odniesień do obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Analiza przedłożonego projektu Strategii wykazała, że nie uwzględniono w nim ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego. W związku z powyższym, niezbędne jest uzupełnienie projektu przedłożonej Strategii o te ustalenia oraz wprowadzenie korekt i uzupełnień wskazanych poniżej i dopiero wówczas możliwe będzie pozytywne zaopiniowanie projektu tej Strategii. W obecnym kształcie opiniuje się go negatywnie.

Analiza pozostałych rozwiązań przyjętych w projekcie *Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz*, dotyczących ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej wykazała, że znalazły się w nim dodatkowo inne nieścisłości i braki, które należy skorygować i uzupełnić.

Na str. 54 projektu Strategii zamieszczono następujący zapis: *Najważniejszym dokumentem z punktu widzenia kształtu modelu funkcjonalnoprzestrzennego na poziomie regionalnym jest Strategia Rozwoju Województwa. Wyznacza ona ramy do kształtowania dokumentów na szczeblu lokalnym, a co najważniejsze – określa obszary strategicznej interwencji, na której oparte są dalsze ustalenia.* Nie jest to jednak do końca zapis właściwy. Należałoby go skorygować biorąc pod uwagę fakt, że w województwie świętokrzyskim nie ma jeszcze zintegrowanej strategii, obecnie obowiązują dwa dokumenty, które łączą programowanie społeczno-gospodarcze (Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+) z planowaniem przestrzennym (Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego) i o ile faktycznie w zakresie obszarów strategicznej interwencji, właściwym do ich określania jest ww. Strategia rozwoju województwa, to o tyle w przypadku struktury funkcjonalno–przestrzennej, właściwym dokumentem, w którym struktura ta została określona jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego i to z niego należałoby skorzystać. Wobec powyższego zasadnym byłoby nawiązać do zapisów, zawartych w powyżej wspomnianym PZPWŚ, dotyczących: obszaru o największym potencjale rolniczym, w skład którego wchodzi wszystkie gminy Partnerstwa, podobszaru Doliny Wisły oraz podobszaru kumulacji działań w zakresie dostępności do usług. Ponadto cały region w PZPWŚ został objęty obszarem o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwoju, jak również obszarem predysponowanym do wsparcia krajowego w zakresie odnowy demograficznej.

Autorzy opracowania na str. 54 nawiązują do ustaleń zawartych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, cytując wszystkie oczekiwane skutki interwencji dotyczące OSI MOF Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, nawet te, które nie odnoszą się do obszaru MOF Sandomierza, np .:

- ~~„Restrukturyzacja gospodarcza tzw. miast północy w kierunku stworzenia klastra technologii związanych z inżynierią materiałową~~
- ~~Badania i rozwój w obszarze lecznictwa uzdrowiskowego we współpracy z ośrodkami akademickimi~~
- ~~Aktywizacja tradycyjnych o restrukturyzacje lub zasobów (zapis niedokończony)~~

- *Modernizacja i wykorzystanie zbiorników retencyjnych, w tym będących pozostałością po funkcjonowaniu COP wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, z uwzględnieniem przystosowania do pełnienia funkcji rekreacyjnej*
- *Rekultywacja obszarów przemysłowych, w tym w zagłębiu siarkowym”.*

Zasadnym byłoby natomiast nawiązanie w tym zakresie do celu strategicznego 3. *Sprawne zarządzanie regionem* oraz oczekiwanego skutku interwencji, jakim jest „- *budowa partnerstw w ramach obszarów funkcjonalnych miast*”.

Analogiczna sytuacja dotyczy OSI Dolina Wisły. Dla celu strategicznego 3. *Przyjazny dla środowiska i czysty region* przytacza się wśród oczekiwanych skutków interwencji: „- ~~*Rekultywacja obszarów przemysłowych w zagłębiu siarkowym*~~”, a zapomina o celu strategicznym 4. *Sprawne zarządzanie regionem* i chociażby „*Tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa sandomierskiego i produktów turystycznych, - tworzenie grup producenckich*”.

Rozdział 1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej należałoby uzupełnić o wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej, w tym m.in. charakterystykę zabudowy, ład/chaos przestrzenny, rozplanowanie poszczególnych funkcji, ewentualne konflikty w zagospodarowaniu przestrzennym itp. Brakuje też wniosków w odniesieniu do walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu, które w tym rejonie są wyjątkowo cenne i powinny stanowić jedne z głównych czynników rozwojowych.

Generalnie warto by było pokusić się o diagnozę całego obszaru MOF, ale z uwypukleniem walorów i ewentualnie problemów poszczególnych gmin i miasta Sandomierz, aby w części kierunkowej móc zaproponować adekwatne do potencjału poszczególnych jednostek osadniczych, kierunki rozwoju.

Mapki, które mają obrazować strukturę funkcjonalno-przestrzenną MOF-u powinny być sporządzone dla tego obszaru, posiadać granicę zewnętrzną MOF-u oraz granice poszczególnych jednostek osadniczych wchodzących w jego skład (a nie jak obecnie stanowią jedynie wycinki map), powinny też być bardziej szczegółowe i czytelne. Ponadto model struktury funkcjonalno – przestrzennej, którego de facto w projekcie Strategii nie ma, powinien obrazować zagospodarowanie kierunkowe, czyli unaocznic wizję i misję strategii osiągniętą za pomocą przyjętych celów. Należy to skorygować i uzupełnić.

Zamieszczone w rozdziale 3.1. Założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej poszczególnych gmin w kontekście ustaleń Strategii rozwoju MOF Sandomierz trudno nazwać modelem. Zawierają one poszczególne zjawiska przedstawione na oddzielnych mapach np. dot. zagrożenia powodziowego, czy obszary objęte ochroną przyrody. Tymczasem na str. 35 zawarto zapis: „*Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy została przedstawiona za pomocą map uwarunkowań oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.*”

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w opublikowanych przez Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Poradniku praktycznym „*Strategia rozwoju gminy*” winna zawierać model struktury funkcjonalno-przestrzennej. (...) *model stanowi ilustrację założeń ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju lokalnego*”. Przykładowy zakres modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w gminie zawarty jest w powyżej wspomnianym Poradniku. W opiniowanym dokumencie brak jest syntetycznej mapy zawierającej: kierunki zmian w przestrzeni, elementy struktury osadniczej, dziedzictwo kulturowe, obszary o kluczowych funkcjach dla rozwoju gminy, obszary osuwiskowych, czy obszarów potencjalnych konfliktów przestrzennych, zaś załączone do tekstu mapy nie posiadają legendy.

W Celu 1. - *Wysoka jakość życia mieszkańców oraz spójność społeczna obszaru MOF Sandomierz, w priorytecie 1.3. - Rozwinięta gospodarka mieszkaniowa, w kierunku działań - 1.3.1. Przygotowanie i promowanie terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe (wielorodzinne i jednorodzinne), sugerujemy dodać – adekwatnie do zapotrzebowania, zgodnego z prognozą demograficzną (również na str. 51 i w pozostałych miejscach w projekcie gdzie funkcjonuje powyższy zapis).*

W Celu 3. - *Wysoka jakość środowiska i spójność przestrzenna obszaru MOF Sandomierz, w priorytecie 3.2. - Ochrona i zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych, kierunek działań 3.2.2. - Ograniczenie zabudowy na terenach wrażliwych i cennych przyrodniczo (np. Natura 2000) sugerujemy uzupełnić o dodanie: (np. Natura 2000, doliny rzek, tereny otwarte) oraz na terenach naturalnych zagrożeń (również na str. 44 i w pozostałych miejscach w projekcie gdzie funkcjonuje powyższy zapis).*

W Celu 1. - *Wysoka jakość życia mieszkańców oraz spójność społeczna obszaru MOF Sandomierz, w priorytecie 3.3. Skoordynowane planowanie przestrzenne, w kierunku działań- 3.3.1. Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia spójności planowania przestrzennego (kształtowanie wspólnej polityki przestrzennej uwzględniającej uwarunkowania społeczne, gospodarcze i środowiskowe) warto dodać – uwzględniającego zrównoważony rozwój*

oraz kształtowanie ładu przestrzennego (również na str. 44 i w pozostałych miejscach w projekcie gdzie funkcjonuje powyższy zapis).

W rozdziale 3.1. - *Założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej poszczególnych gmin w kontekście ustaleń Strategii rozwoju MOF Sandomierz* należy przeredagować zdanie: *Tworzenie wysokiej jakości przestrzeni publicznych jest kluczowym elementem struktur urbanistycznych miast, wpływającym na ich atrakcyjność nie tylko dla mieszkańców, ale także dla gości, dlatego też ważne jest, aby takie przestrzenie kształtowane były na obszarze MOF Sandomierz*, mając na uwadze fakt, że przestrzenie publiczne odgrywają również istotną rolę na obszarach gmin wiejskich, gdzie stanowią m.in. miejsca spotkań, wydarzeń artystycznych, integracji mieszkańców.

W przedłożonym projekcie Strategii kilkakrotnie używa się określenia - moderowania planowaniem przestrzennym, dobrze było by poszerzyć ten zapis, aby wyjaśnić jego znaczenie. Warto tu wskazać, że chodzi głównie o ograniczenie procesów suburbanizacji, które występują w gminach otaczających miasto, w tym zwłaszcza zahamowanie rozlewającego się chaotycznie budownictwa.

Na str. 59 i dalej w ustaleniach dotyczących *Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF Sandomierz – podsumowanie* warto zwrócić uwagę na bardzo istotną kwestię potrzeby ochrony krajobrazu kulturowego, w tym sylwety miasta Sandomierz oraz wyjątkowo cennych walorów krajobrazowych Gór Pieprzowych oraz Doliny Wisły, jak również na cenne zasoby środowiska przyrodniczego. Również na str. 64, w rozdziale 6.- *Dziedzictwo kulturowe* warto zaznaczyć potrzebę ochrony zabytkowej sylwety miasta Sandomierza oraz szczególnie cennych walorów krajobrazowych Gór Pieprzowych i Doliny Wisły.

Ochrona przyrody

W projekcie Strategii, na str. 38, zawarto zapisy, zgodnie z którymi na obszarze objętym dokumentem znajduje się: 1 rezerwat przyrody (*Góry Pieprzowe*), 1 obszar Natura 2000 (*Tarnobrzaska Dolina Wisły*) oraz 31 pomników przyrody. W rzeczywistości na tym obszarze utworzono dotychczas: 2 rezerваты przyrody (*Góry Pieprzowe i Wisła pod Zawichostem*), 2 siedliskowe obszary Natura 2000 (*Góry Pieprzowe i Tarnobrzaska Dolina Wisły*), 3 użytki ekologiczne oraz 35 pomników przyrody (źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody). Załączona do opisu mapka pogładowa przedstawiająca formy ochrony przyrody jest nieczytelna i nie przedstawia wszystkich form utworzonych na tym obszarze. W związku z powyższym należałoby poprawić zapisy dotyczące prawnej ochrony przyrody oraz dołączoną

mapkę. Należałoby również mieć na uwadze, że na obszarze gmin objętych projektem Strategii planowane jest utworzenie Sandomiersko-Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego i stosowne informacje na ten temat powinny się znaleźć w analizowanym dokumencie.

Cytowane w tekście Strategii Rozporządzenie Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r. wyznaczyło jedynie specjalne obszary ochrony ptaków, do których wymieniony w Strategii obszar *Tarnobrzęska Dolina Wisły* nie należy. Ponadto ww. Rozporządzenie straciło moc prawną i zostało zastąpione przez Rozporządzenie z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Istniejące na obszarze MOF Sandomierz 2 obszary siedliskowe zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską w styczniu 2011 r., a następnie utworzone w styczniu i wrześniu 2022 r. stosownymi rozporządzeniami Ministra Klimatu i Środowiska.

Ochrona powietrza

Z uwagi na podkreślenie w projekcie Strategii wagi problemu jakim jest ochrona powietrza atmosferycznego należałoby uwzględnić w tym dokumencie uchwalony przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego „*Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych*” oraz obowiązującą na obszarze całego województwa uchwałę antysmogową — *Uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*, która jest aktem prawa miejscowego. Uchwała ta określa wymagania dla instalacji i paliw dopuszczonych do stosowania w gminach położonych w granicach administracyjnych województwa świętokrzyskiego.

Surowce mineralne i osuwiska

Na stronach 56 i 59 dokumentu znajdują się zapisy o rekultywacji terenów posiarkowych. Tego typu treści jakkolwiek odnoszą się do obszaru Dolina Wisły jednakże nie dotyczą omawianego obszaru. Wszystkie rejony eksploatacji tej kopaliny zlokalizowane były i są poza obszarem MOF Sandomierz.

Większej uwagi wymaga zagadnienie zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych. Na stronie 58 dokumentu jest co prawda wzmianka, o zwiększonej koncentracji osuwisk i terenów predysponowanych do ruchów masowych w tej części województwa. Jednakże warto by uwzględnić projekt SOPO gdzie wyznaczono tereny predysponowane do powstawania osuwisk (I etap realizacji). Według tego projektu, tereny takie zlokalizowane są w północnej

i centralnej części miasta Sandomierz, gdzie także oznaczono 6 osuwisk zarejestrowanych, w gminie Samborzec to zlokalizowane są one w północnej i zachodniej części, jest tam także 8 osuwisk zarejestrowanych, w gminie Obrazów jest to północna i południowa część gminy i 3 osuwiska zarejestrowane, w gminie Wilczyce jest to głównie centralna część gminy i 3 osuwiska zarejestrowane oraz w gminie Dwikozy, gdzie znaczna ilość terenów predysponowanych do osuwania się mas ziemnych występuje w północnej i południowej części gminy, zlokalizowano tam też 13 osuwisk zarejestrowanych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z art. 315 oraz 326 ustawy Prawo Wodne (z dnia 20 lipca 2017 r. z późniejszymi zmianami), w strategii rozwoju gminy należy uwzględnić „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Dnia 16 lutego 2023 r. ogłoszono w Dzienniku Ustaw (<https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/300>) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, **tj. w dniu 17 lutego 2023 r.**

Demografia i rynek pracy

Proponuje się wprowadzić następujące korekty w tekście projektu Strategii:

na str. 17 tekstu.

„System edukacji, w szczególności na poziomie podstawowym i opieki nad dziećmi, wymagać będzie dostosowania się do zmian liczby mieszkańców, które są bardzo dynamiczne na obszarze MOF Sandomierz. Związane są one przede wszystkim ze wzrastającą liczbą mieszkańców terenów wiejskich oraz depopulacją przestrzeni położonych w większej odległości.”

Należy zwrócić uwagę, że we wszystkich gminach objętych Strategią, tj.: Sandomierz, Dwikozy, Obrazów, Samborzec i Wilczyce występują coroczne znaczne spadki liczby ludności. Według danych GUS (BDL) **na koniec 2021 roku na obszarze objętym Strategią mieszkało ogółem 48 148 osób, tj. o 2 405 osób (4,8%) mniej niż na koniec 2019 roku.** Trudno więc mówić o „wzrastającej liczbie mieszkańców terenów wiejskich”, tak jak to napisano na stronie 17 tekstu Strategii.

na str. 42 tekstu.

„Przewiduje się, że w obrębie MOF Sandomierz nadal zachodzić będą dynamiczne procesy migracji wewnętrznej, czego wyrazem będzie wzrost liczby mieszkańców gmin podmiejskich”

względem Sandomierza. Wyzwaniem będzie zatrzymanie odpływu mieszkańców z gmin oddalonych od przestrzeni miejskiej Sandomierza.”

Z danych BDL/GUS wynika, **że wszystkie gminy powiatu sandomierskiego doświadczają corocznego systematycznego spadku liczby ludności i prognozuje się utrzymanie tego negatywnego trendu do 2030 roku.** Dlatego też nie należy mówić o przewidywanym wzroście liczby mieszkańców gmin podmiejskich względem Sandomierza.

na str. 71 tekstu.

Tabela nr 1. Wskaźniki mierzalności rozwoju MOF Sandomierz

W tabeli nr 1. proponuje się w pkt. „1. Liczba ludności ogółem” uzupełnić dane dot. „Wartość wskaźnika dla MOF Sandomierz koniec: 2019 r.” – **50 553 osoby.**

oraz w „Pożądana wartość wskaźnika dla MOF Sandomierz na koniec: 2030 r.” poprawić liczbę ludności z **40 176 (wzrost o 1%)** na wyższą od prognozowanej do 2030 roku, tj. **46 865 osób.**

Należałoby również zauważyć, że obowiązujące Prognozy GUS nie przewidują znaczącego wzrostu zgonów jakie spowodowała pandemia COVID-19. Obecnie istnieje potrzeba sporządzenia nowej zaktualizowanej prognozy opartej o wyniki NSP z 2021 roku, z którego wynika że liczba ludności znacząco się zmniejszyła w porównaniu do wyników z poprzedniego spisu ludności.

Ponadto należałoby uzupełnić pozostałe wskaźniki mierzalności rozwoju MOF Sandomierz wskazane w tabeli nr 1. – „Wartość wskaźnika dla MOF Sandomierz koniec: 2019 r.” lub uaktualnić wszystkie wskaźniki/dane za 2021 r.

Gospodarka odpadami

Punkt 6.2. *Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk regionalnych i ponadlokalnych*, sugerujemy uzupełnić o Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego.

Uwagi warsztatowe

W tabeli podano prawdopodobnie błędną nazwę miernika. Dla Priorytetu 1.4. „**Rozwinięta oferta czasu wolnego**” wpisano „15. Liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji z obiektów mieszkaniowych”, a dla Priorytetu 2.1. **Zrównoważony rozwój gospodarczy MOF**

Sandomierz” - 16. Liczba zmodernizowanych i/lub wybudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz 17. Liczba zrewitalizowanych zbiorników wodnych.

Na stronach 74 i 75 należałoby poprawić ustawienia tabeli nawiązując do znajdujących się na poprzednich stronach.

Ponadto, na stronie 105 dokumentu zawarto następujący zapis:

„Na podstawie art. 10g ust. 5 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) pismem z dnia r. Burmistrz Miasta Sandomierz zawnioskował o zaopiniowanie projektu Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sandomierz. Opinia miała dotyczyć sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa. Wydanie opinii powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia doręczenia pisma wraz z projektem dokumentu. W tym samym piśmie na podstawie art. 34, ust. 6, pkt. 2) projektu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 zwrócono się z prośbą o zaopiniowanie Strategii w terminie 60 dni od daty otrzymania pisma, w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach Programu Regionalnego.”

- należy pamiętać, że wnioskując o wydanie opinii Instytucji Zarządzającej w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach Programu Regionalnego, należy przedłożyć przyjęty dokument Strategii, a nie jego projekt.